

Opiskelijalle

AHOT-menettelyn periaatteet SAMKissa

AHOT sähköisen asiointin prosessissa

AHOT vaihtoehtoisena opintosuorituksena

Sisällys

1. AHOToinnin käsitelmäärittelyä	3
2. Osaamisen näyttö sähköisen asioinnin prosessissa	3
3. Osaamisen osoittaminen vaihtoehtoisena opintosuoritteena opintojaksolla	4

Lisäaineistoja:

Tunnista osaaminen

Suosituksia korkeakoulujen AHOT-prosessien suunnitteluun ja toteutukseen
AHOT korkeakouluissa -hanke (ESR)

Yhteisellä tiellä

Sosiaalialan ja sosiaalityön korkeakoulut aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (AHOT) kehittäjinä
Jari Helminen & Sanna Lähteinen (toim.)

SAMKin menettelyohjeet

- ME71106 Sisällyttäminen, korvaavuus, vapautus ja osaamisen osoittaminen
- ME71108 Opintosuoritekäytännöt

SoleOpsin sähköinen asiointi

1. AHOToinnin käsitelmäärityä

AHOT-lyhenne merkitsee aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Aikaisemmin hankittua osaamista tunnustetaan SoleOpsin sähköisen asioinnin uusi korvaavuus, uusi sisällytys, uusi osaamisen näyttö ja uusi vapautus (kielet) -prosesseissa.

Korvaavuus tarkoittaa tutkinnon opetussuunnitelmaan kuuluvien opintojen korvaamista vastaavilla korkeakoulutasoisilla opinnoilla. Tällaisesta opinnoista edellytetään korkeakoulun antamaa todistusta.

Sisällyttäminen on menettely, joka koskee muussa korkeakoulussa kuin SAMKissa joko ennen nykyisten opintojen aloittamista tai nykyisten opintojen aikana suoritettujen opintojen liittämistä SAMKissa opiskeltavaan tutkintoon. Tällaisesta opinnoista edellytetään korkeakoulun antamaa todistusta. Opinto kirjataan Winhaan sillä nimellä, millä se on suoritettu, esim. vaihto-opinnot ulkomailla tai vapaasti valittaviin sijoitettavat opinnot.

Kielten vapautuksella tarkoitetaan vapauttamista pakollisista kieliopinnoista erityisen syyn perusteella. Vapautetun opinnoille suoritetaan muita opintoja.

Osaamisen näyttö on menettely, jolla voidaan tunnistaa ja tunnustaa muu kuin korkeakouluopintojen tuottama osaaminen. **Ammattikorkeakoulutasoisena opintosuorituksena** se edellyttää opiskelijalta itsenäistä kykyä reflektoida omaa osaamistaan suhteessa AHOToitavan opintojakson edellyttämiin osaamistavoitteisiin ja omaan ammatilliseen kehittymiseensä.

Osaamisen näyttö sähköisen asioinnin prosessissa, ks. myös luku 2:

- Osaamisen näyttö -hakemuksen opiskelija täyttää SoleOpsin sähköisessä asiointissa. Hakemuksella opiskelija haakee lupaa näyttösuunnitelman tekemiseen.
- Kun lupa näyttösuunnitelman tekemiseen on annettu, opiskelija täyttää osaamisen näyttösuunnitelman SoleOpsissa. Siinä hän kuvaa, miten aikoo osaamisensa osoittaa.
- Osaamisen osoittaminen perustuu hyväksytyyn näyttösuunnitelmaan ja osaamisen näyttöön.
- Osaamisen tunnustaminen tarkoittaa toimenpiteitä ja käytäntöjä, joilla opiskelijan tunnistetut opintosuoritteet dokumentoidaan ja arvioidaan.

Osaamisen näyttö vaihtoehtoisena opintosuoritteena opintojaksolla, ks. luku 3.

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen lähtökohta on, että osaaminen voidaan tunnistaa ja tunnustaa riippumatta siitä, miten ja missä osaaminen on hankittu. Opinnäytetyö on opintojakso, jota ei tutkintokoulutuksessa voida AHOToida.

Aikaisemmin hankitun osaamisen (AHOT) tunnistaminen ja tunnustaminen (edeltää HOPS-keskustelu)			
Korvaavuus Opetussuunnitelman mukaisen opintojen korvaaminen vastaavilla korkeakoulutasoisilla opinnoilla. Edellyttää todistusta. Haetaan SoleOpsin sähköisessä asiointissa.	Sisällytys Aiemmin tai opintojen aikana muussa korkeakoulussa suoritettujen opintojen liittäminen osaksi tutkintoa, yleensä vapaasti valittavia tai vaihdossa suoritettuja opintoja. Edellyttää todistusta. Haetaan SoleOpsin sähköisessä järjestelmässä.	Vapautus pakollisista kieliopinnoista erityisen syyn perusteella. Haetaan SoleOpsin sähköisessä järjestelmässä.	Osaamisen näyttö Menettely, jolla voidaan tunnistaa ja tunnustaa muu kuin korkeakouluopintojen tuottama osaaminen. Voidaan osoittaa todistuksin tai arvioitavana opintosuorituksena. a. Toteutetaan opintojakson sisäisenä toimintana opintojaksolla ilman sähköisen asioinnin prosessia. Voi olla myös opintojakson osan näyttösuoritus. b. Haetaan lupaa SoleOpsin sähköisessä järjestelmässä, toteutetaan opintojakson ulkopuolella ja koskien opintojakson/moduulin mukaista laajuutta.

2. Osaamisen näyttö sähköisen asioinnin prosessissa

SoleOpsin sähköisen asioinnin kautta opiskelija hakee ensisijaisesti sellaista osaamisen näyttöä, joka laajuudeltaan vastaa ahoitavan opintojakson opetussuunnitelman mukaista laajuutta.

Uudella osaamisen näytöllä SoleOpsin sähköisen asioinnin prosessissa tunnustetaan osaaminen silloin, kun

- A.**
- aikaisemmin hankitulla osaamisella ollaan hyväksi lukemassa jotakin tutkinnon osaa, joka on laajuudeltaan vähintään ahoitavan opintojakson opetussuunnitelman mukainen, mutta josta ei ole olemassa korkeakoulutasoista todistusta ja
 - osaaminen voidaan osoittaa ilman erillistä opettajan vastaanottamaa opintosuoritusta, esim. todistuksin tai työkokemuksella.
 - Tällöin osaamisen tunnustaminen voidaan katsoa ns. hallinnolliseksi toimenpiteeksi, mikä ei vaadi erillisten opintosuoritusten vastaanottamista.
- B.**
- ohjauskeskustelussa todetaan mahdollisuus vaihtoehtoiseen tapaan suorittaa opintojakso ja sitä varten opiskelija laatii näyttösuunnitelman ja käynnistää ahoitinnan prosessin sähköisessä asioinnissa. Kyseessä on silloin opintojakson ulkopuolella tapahtuva yksilösuoritus, joka edellyttää erillistä opettajan järjestämää osaamisen näytön mahdollisuutta, sen vastaanottamista ja arviointia normaalina opintosuorituksena.

Sähköisen asioinnin Uusi osaamisen näyttö -prosessissa osaamisen osoittaminen perustuu hyväksytyyn näyttösuunnitelmaan ja osaamisen näyttöön. Näyttövelvollisuus on opiskelijalla. Ennen kuin opiskelija voi tehdä näyttösuunnitelman, hänen tulee saada siihen lupa. Lupaa näyttösuunnitelman tekemiseen opiskelija hakee SoleOpsissa olevalla sähköisen asioinnin Uusi osaamisen näyttö -hakemuksella.

Opiskelijan tulee jo ennen osaamisen näytön lupahakemuksen tekemistä perehtyä opintojakson opetussuunnitelmaan ja kyetä peilaamaan oma osaamisensa suhteessa opintojakson tuottamaan osaamiseen, joka on kuvattu opetussuunnitelmassa ja opintojaksoselosteessa.

Huom. ennen syksyä 2010 aloittaneet opiskelijat eivät käytä SoleOpsin sähköistä asiointipalvelua, koska heillä ei ole SoleOpsissa HOPSia käytettäväänään.

3. Osaamisen osoittaminen vaihtoehtoisena opintosuoritteena opintojaksolla

Osaaminen voidaan osoittaa myös opintojakson aikana vaihtoehtoisena opintosuoritteena sopimalla asiasta opettajan kanssa, mikäli ohjauskeskustelussa opettajan kanssa päädytään siihen, että osaaminen täyttää näytön edellytykset.

Kun opintojakson aikana opiskelijalle annetaan mahdollisuus opintojaksoselosteessa mainitusta opintosuoritteesta poikkeavaan erillisuoritukseen tai esim. täydentävään suoritukseen, kyseessä on vaihtoehtoinen tapa suorittaa opintojaksoon sisältyvä opintosuorite. Opintojakson sisällä vaihtoehtoisia suoritustapoja toteutetaan ilman sähköisen asioinnin prosessia opintojakson sisäisenä toimintana. Se voi olla opintojakson osasuoritus, mutta se voi olla myös koko opintojakson laajuinen opintosuoritus, jos opiskelija ja opettaja katsovat, että siihen on edellytyksiä kyseisessä tilanteessa.

Vaihtoehtoiset opintosuoritteet ovat joustava mahdollisuus suorittaa opintojakso, josta opettaja antaa arvioinnin Winhaan SAM-Kin arviointikäytäntöjen mukaisesti.

Opintojakson tavoitteiden mukainen osaaminen kyetään parhaiten tunnistamaan ja tunnustamaan silloin, kun osaamistavoitteet ja arviointiperusteet kuvataan opintojaksoselosteella selkeästi. Silloin opiskelija kykenee tunnistamaan opintojaksolla vaadittavan osaamisen, asettamaan omat osaamistavoitteensa ja opettaja pystyy joustavasti käyttämään vaihtoehtoisiakin suoritus- ja arviointitapoja osaamisen arvioinnissa. Opintojaksoseloste käydään läpi opiskelijoiden kanssa opintojakson alussa.

Ammattikorkeakoulussa vaaditun osaamisen tasoa määrittävät laki, asetus, kansainväliset säädökset, tutkinnon opetussuunnitelma ja sitä täydentävä opintojaksoseloste.